

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, 2007. év október hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a Katonai Fellebbviteli Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa KB.II.290/2004/153. számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.96/2006/8. számú ítéletét polgári egyén V. rendű terheltre vonatkozó részében hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

A polgári egyén V. rendű terheltet illetően az alapeljárásban és a felülvizsgálatban felmerült költséget az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2006. május 10-én kihirdetett Kb.II.290/2004/153. számú ítéletével az V. rendű terheltet hivatali vesztegetés büntette miatt 6 hónap börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Külön kötelezte nevezettet a felmerült bűnügyi költségből 106.208 Ft megfizetésére.

A személyi körülményeket illetően rögzítette, hogy a terhelte kb.60-100.000 Ft havi jövedelemmel rendelkezik. Édesanyjával él együtt,

akit anyagilag is támogat. Más személy eltartásáról nem gondoskodik. Vagyona egy személygépkocsi, kb. 2,5 millió Ft értékben.

Büntetett előéletű. Az elsőfokú ítélet meghozataláig - döntően vagyon elleni bűncselekmények miatt - öt esetben került sor jogerős elítélésére, ezek során vele szemben próbára bocsátásra, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés, közérdekű munka, illetve pénzbüntetés kiszabására.

Ezen elítélései között a jelen ügyben elbírált cselekményének elkövetését megelőzően a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság az 1996. december 18-án jogerőre emelkedett 3.B.XX.138/1995/68. számú ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntette és - próbára bocsátás megszüntetése mellett, - lopás vétsége miatt, halmazati büntetésül 7 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre, és 30.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte.

A terhelt vonatkozásában a városi bíróság lényegében az alábbi tényállást állapította meg (I. fokú ítélet VIII. pontja).

Az V. rendű terhelt 1997. szeptember 2-tól előzetes letartóztatásban volt a Budapesti Fegyház és Börtönben.

Az ugyanitt előzetes letartóztatásban lévő VII. rendű terheltet a nevelői beosztásban lévő volt bv. százados I. rendű terhelt korábban, anyagi ellenszolgáltatás fejében áthelyeztette a kedvezőbb elhelyezést biztosító ún. nyitott körletbe. A VII. rendű terhelt már korábban jó kapcsolatban állt az előzetes fogvatartottként másik szinten elhelyezett V. rendű terhelttel és a VIII. rendű terhelttel. Ezen kapcsolatokra figyelemmel - azért, hogy nevezettek is kedvezményben részesüljenek - megkérte az I. rendű terheltet, hogy az V. és VIII. rendű terhelteket is helyeztesse át arra a nyitott körletre. Az I. rendű terhelt ezt fejenként 10.000 Ft ellenében vállalta. A VII. rendű terhelt erről tájékoztatta az V. és a VIII. rendű terhelteket, akik az ajánlatot elfogadták.

Ezután a VII. rendű terhelt 20.000 forintot átadott az I. rendű terheltnak, aki hivatali helyzetével visszaélve intézkedett az V. rendű és a VIII. rendű terheltek nyitott körletre kerülése érdekében. Ennek eredményeként nevezetteket 1997. október 3-án oda áthelyezték.

Az iratok alapján az elsőfokú bíróság eljárásából a Legfelsőbb Bíróság még az alábbiakat rögzíti.

A volt bv. szds. I. rendű terhelt és 7 társa ellen indult büntetőügyben a Budapesti Katonai Ügyészség B.X.41/2001. számú vádiratával az V. rendű terhelt ellen a Btk.253.§-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő, az 1997-ben történt elkövetéskor 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő - aktív - hivatali vesztegetés büntette miatt emelt vádat 2001. május 4-én.

A KB.III.367/2001. számon iktatott büntetőügyben a katonai tanács a 2001. június hó 11. napjára kitűzött tárgyalásra az idézéseket 2001. május 18-án adta ki.

Mivel a tárgyaláson az V. rendű és a VII. rendű terheltek - előbbi szabályszerű idézésre - nem jelentek meg, a bíróság rendelkezett tartózkodási helyük rendőrség útján történő felkutatásáról. Ezt követően írásban is megkereste az érintett rendőrkapitányságokat. A kapott válaszokból megállapította, hogy az V. rendű terhelt állandó lakhelyéről idézhető, míg a VII. rendű terhelt ismeretlen helyen tartózkodik.

Emiatt 2001. július 2-án a VII. rendű terhelt ellen -40. sorszámon elfogatóparancsot bocsátott ki. Egyben az ügy további tárgyalása érdekében megkereste a katonai ügyészt, hogy a VII. rendű terheltnél a tárgyalásnak nevezett távollétében megtartását indítványozza-e.

A Budapesti Katonai Ügyészség - közölve azon álláspontját, miszerint a többi terhelt ellen folyamatban lévő eljárásban ilyen indítvány tételére nem lát jogi lehetőséget, a VII. rendű terhelt ügyének elkülönítését, és ügyének polgári büntető bírósághoz áttételét indítványozta.

A katonai tanács a 2001. július 5-én -43. sorszámon meghozott - és a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.2.555/2001/2. számú végzésével 2001. október 18-án helybenhagyott - végzésével a VII. rendű terhelt ellen a katonai tanács előtt KB.III.367/2001. számon folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette. Egyben a nevezett ügyének jelen ügytől elkülönítésére és áttételére irányuló ügyészi indítványt - a végzés indokolása szerint arra tekintettel, hogy a vádirati tényállás szoros személyi és tárgyi összefüggései mellett az eltérő tényállás-megállapítás veszélyének kiküszöbölése végett, valamennyi terhelt egyazon eljárásban felelősségre vonása indokolt, ezért az elkülönítés és az áttétel feltételei hiányoznak - elutasította.

Ezt követően - mivel a VII. rendű terhelt addig nem került kézre - az ügyet több mint 3 éven át tárgyalni nem tudta. Azután tűzött ki újabb tárgyalást, amikor a Budapesti Katonai Ügyészség a VII. rendű

terhelttel szemben az eljárásnak nevezett távollétében lefolytatására tett indítványt, és ennek alapján 2004. augusztus 23-án az ügyet Kb.II.290/2004. számon újra iktatta.

Erre a 2004. október 26-i tárgyalási határnapra az idézéseket 2004. szeptember 9-én adta ki. Ezután az újabb érdemi tárgyalását, az időközben feltalált és előzetes fogvatartásba helyezett VII. rendű terhelt jelenléte mellett, 2005. január 18-án tartotta meg.

Az elsőfokú ítélet ellen - amelyet az ügyész valamennyi terhelt vonatkozásában tudomásul vett - az V. rendű terhelt és védője felmentés érdekében fellebbezett.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség az ítélet helybenhagyását azzal indítványozta, hogy az V. rendű terhelttel szemben a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére törvénysértően került sor.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2007. február 21-én meghozott 6.Kbf.96/2006/8. számú ítéletével az V. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte őt 5500 Ft másodfokú bűnügyi költség megfizetésére is.

Ítéletének jogi indokolásában (indokolás 5.-6. oldala) rögzítette, hogy a Btk.2.§-ára figyelemmel, a terhelttel szemben az elkövetéskor hatályos büntetőjogi szabályokat kellett alkalmazni. Ehhez képest a kiszabott büntetés neme és mértéke megfelel a Btk.37.§-ában írt büntetési céloknak, enyhébb büntetés alkalmazása nem indokolt. Az elsőfokú bíróság azonban anyagi jogszabályt sértett a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztésével, mivel a felfüggesztést a Btk.90.§-ának a) pontja kizárta. A súlyosítási tilalomra figyelemmel ez az anyagi jogszabálysértés a másodfokú eljárásban nem volt orvosolható /Be.354.§ (4) bekezdés c) pont/.

A jogerős másodfokú határozat ellen a törvényes határidőn belül a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a Katonai Fellebbviteli Ügyészség élt felülvizsgálati indítvánnyal az V. r terhelt terhére /Kf.IV.215/2004. szám/. Az indítványban részletesen kifejtettek szerint a terhelt szabadságvesztésének próbaidőre felfüggesztésére anyagi jogszabályt sértően, a Btk.90.§ a) pontjában írt kizáró ok ellenére került sor.

Fentiekre figyelemmel indítványozta a másodfokú határozat megváltoztatását és a szabadságvesztés próbaidőre felfüggesztésének mellőzését.

A Katonai Főügyészség Bf.IX.63/2001. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt indokai alapján fenntartotta.

A nyilvános ülésen a Katonai Főügyészség képviselője az átiratukkal egyezően nyilatkozott. A védő elsősorban a támadott határozatok hatályban tartását, másodsorban, amennyiben az anyagi jogi szabálysértés megállapításra kerülne, a Btk.87.§-a (2) bekezdésének alkalmazásával szabadságvesztés helyett közérdekű munka vagy pénzbüntetés kiszabását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a támadott határozatokat egyrészt anyagi jogi okból - Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja és azzal szoros összefüggésben (1) bekezdésének a) pontja - másrészt - hivatalból - a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti eljárásjogi okok tekintetében bírálta felül. Ennek körében szem előtt tartotta azt is, - Be.423.§-ának (4) bekezdése - hogy a terheltek terhére benyújtott felülvizsgálati indítványok esetén a megtámadott határozatok a felülvizsgálat eredményeként a terheltek javára is megváltoztathatók.

Vizsgálata során a felülvizsgálati indítványt az abban kifejtett indokoktól eltérően a terhelt javára szólóan találta alaposnak.

A felülvizsgálati indítvány mindenben helytállóan utalt arra - amint azt már a másodfokú eljárásban a fellebbviteli ügyészség is észlelte, és az Ítéletábrla Katonai Tanácsa is rögzítette, - hogy a cselekményét felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt megvalósító terhelttel szemben kiszabott újabb szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére a Btk.90.§-ának a) pontjában foglalt anyagi jogszabály megsértésével került sor.

A jelen esetben azonban az érintett határozatok az V. rendű terheltekre vonatkozó részének hatályon kívül helyezése és büntetőeljárás elévülés okából történő megszüntetése /Btk.32.§ b) pontja és 33-35.§-a/ indokolt.

Azt az elsőfokú bíróság is helyesen ismerte fel, - bár részletes jogi indokolását ennek nem adta - hogy a terhelt cselekményét az elkövetéskor hatályos büntető jogszabályok alapján, 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményként kellett megítélni (a Btk. az elkövetéskor hatályos 253.§-ának (1) és (2) bekezdése) és a büntetést is ennek megfelelően kellett kiszabni.

A Btk.253.§-ának, illetve egyéb rendelkezéseinek időközbeni módosításai ugyanis enyhébb megítélést nem eredményezhettek. Ezt a másodfokú bíróság az indokolási hiányosságokat pótolva kifejezetten rögzítette is /másodfokú végzés 5. oldala/.

A Btk.2.§-ára figyelemmel azonban mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság figyelmét elkerülte, hogy az időközben súlyosabbá vált büntetési tételek helyett így az elévülés kérdését is a 3 éves büntetési tétel alapulvételével kell vizsgálni. Ekként tévesen

állapították meg azt, hogy az ügyben büntethetőséget megszüntető ok nem forog fenn.

A Btk. az elbíráláskor hatályos - de jelenleg is azonos tartalmú - 33.§-ának (1) bekezdéséből következően ugyanis a büntethetőség elévülésének időtartama a vagylagosan életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmények kivételével a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább 3 év.

Az elévülés határidejének kezdő napját /Btk.34.§-a/ követően az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmények miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

Ha a büntetőeljárást felfüggesztik, a felfüggesztés tartama az elévülés határidejébe nem számít be. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a büntetőeljárást azért függesztik fel, mert az elkövető ismeretlen helyen tartózkodik vagy elmebeteg lett (Btk.35.§-ának (2) bekezdése).

Az ügyet a fentieknek megfelelően vizsgálva megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság 2001. július 5-én meghozott és ugyanazon év október 18-án jogerőre emelkedett végzésével az eljárás felfüggesztéséről a VII. rendű terhelttel szemben a terhelt ismeretlen helyen tartózkodása miatt rendelkezett. Bár a végzés rendelkező része csak e terheltről szól, annak indokolásából kitűnik, hogy - a törvényben írt - felfüggesztési okok közül ez volt az, amely miatt a bíróság újabb tárgyalás kitűzését a többi terhelt vonatkozásában sem tartotta lehetségesnek.

Az eljárás ilyen okból felfüggesztése azonban a büntetőeljárást előrevivő - a terheltek terhére tett - rendelkezésnek nem értékelhető.

A vádirat benyújtásától 2001. július 2-ával bezárólag történtek a terheltek, köztük az V. rendű terhelt terhére az eljárás előre vitelét célzó intézkedések voltak, és azok a VII. rendű terhelt elleni elfogatóparancs kibocsátásával zárultak.

2001. július 2. és 2004. szeptember 9. között az V. rendű terhelt tekintetében az elévülést megszakító bírósági intézkedésre - ekként az elévülés tartamának újrakezdésére - nem került sor.

Így ezen teljes tartamot a terhelt javára be kellett számítani (Btk.35.§-ának (1) bekezdése). Amellett, hogy alakszerű felfüggesztő rendelkezés az V. rendű terhelt tekintetében nem született, ugyanezen eredményre vezetett volna, ha a VII. rendű terhelt ismeretlen helyen tartózkodása miatt az eljárás az V. rendű

terhelttel szemben is felfüggesztésre kerül. Az eljárás felfüggesztésére ugyanis csak a Be.-ben tételesen meghatározott felfüggesztési okok esetén kerülhet törvényesen sor, és ilyen okot az adott esetben kizárólag a VII. rendű terhelt ismeretlen helyen tartózkodása képezett.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az V. rendű terheltnek az általa 1997. október 3-ával bezárólag megvalósított, a Btk.253.§-ának (1) bekezdésében meghatározott de a (2) bekezdése szerint minősülő hivatali vesztegetés büntette miatti büntethetősége a Btk.32.§-ának b) pontjára, 33.§-a (1) bekezdésének b) pontjára és 35.§-ának (1) és (2) bekezdésére tekintettel 2004. július hó 1. napjával elévült.

Ezért a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítéleteit e terheltre vonatkozó részében a Be.427.§-a (1) bekezdésének a) pontját és a Be.332.§-a (1) bekezdésének a) pontját alkalmazva, hatályon kívül helyezte és a terhelt elleni büntetőeljárást megszüntette.

Az alapügyben hozott határozatok a terheltet a bűnügyi költségből összesen 111.708 Ft külön történő megfizetésére kötelezték. A felülvizsgálati eljárásban - a kirendelt védő díjaként - további 3900 Ft bűnügyi költség merült fel.

Az V. rendű terheltet érintő mindezen bűnügyi költséget a Be.338.§-a (1) és (2) bekezdésének megfelelően - arra is figyelemmel, hogy terhelti mulasztás folytán költség nem jelentkezett (Be.339.§-ának (4) bekezdése) - az állam viseli.

Mivel ezzel kapcsolatban adatok nem álltak rendelkezésre, a Legfelsőbb Bíróság az esetleg befizetett bűnügyi költség visszatérítéséről /Be.585.§-ának (1) bekezdése/ jelenleg nem rendelkezhetett.

A Legfelsőbb Bíróság határozatai elleni fellebbezést a Be.3.§-ának (4) bekezdése kizárja.

A végzés a Be.420.§-ának (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. október 2.

Dr. Édes Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s.k. előadó bíró, Dr. Mészár Róza s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági tisztviselő
MGy